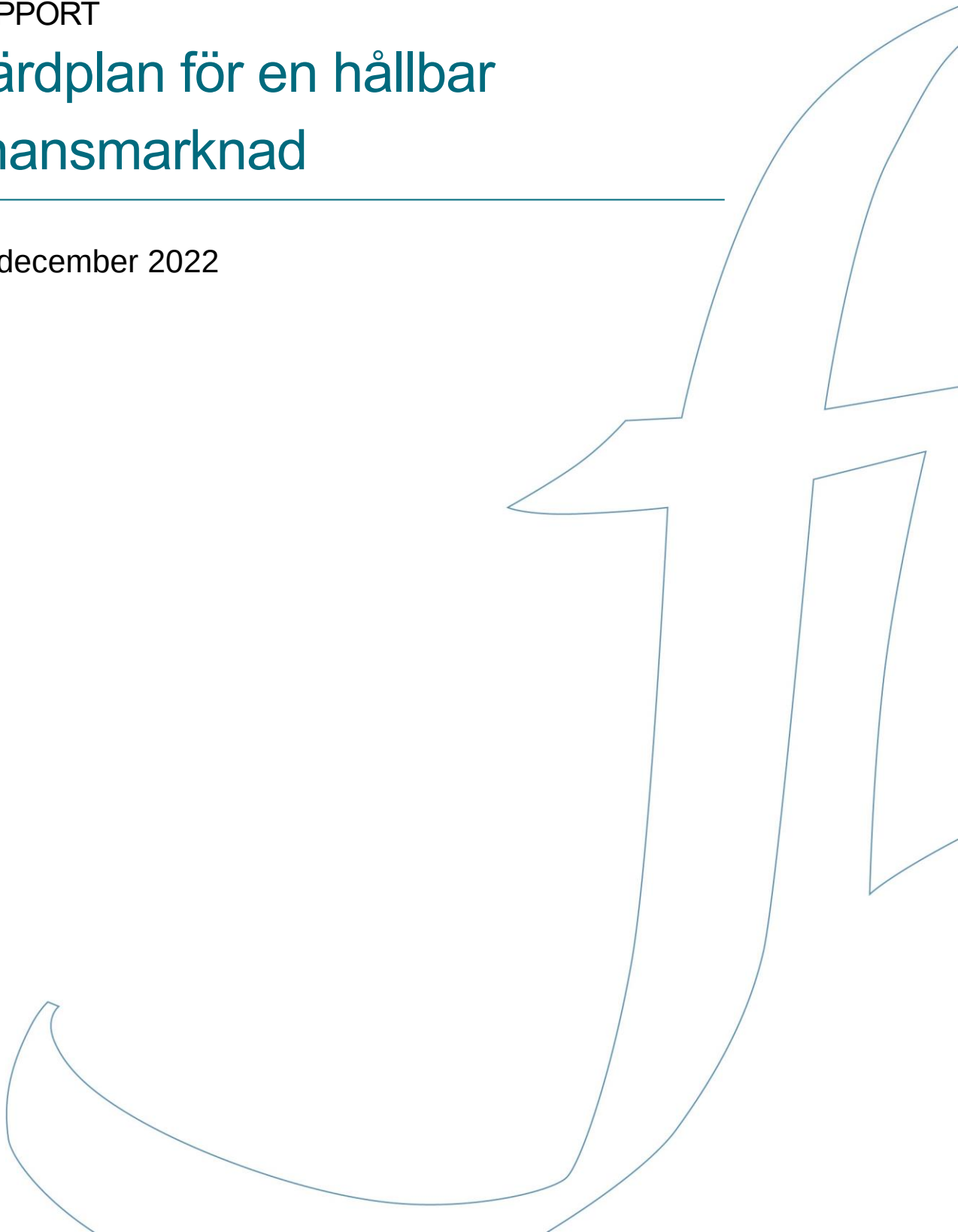

RAPPORT

Färdplan för en hållbar finansmarknad

13 december 2022

Dnr 22-32466

Innehåll

Inledning	3
Bakgrund till FI:s arbete med hållbarhet	4
Omställningen kräver stora investeringar	4
Hållbarhetsregelverken är internationella	6
FI:s uppdrag anger inriktningen för hållbarhetsarbetet	7
Den finansiella sektorn är viktig för omställningen	8
Mål fram till 2025	9
God tillgång till relevant, jämförbar och tillförlitlig hållbarhetsrelaterad information	9
Högt förtroende för en hållbar finansmarknad	9
Motståndskraft mot hållbarhetsrisker i det finansiella systemet	10
Finansinspektionens prioriteringar	11

Finansinspektionen
Box 7821, 103 97 Stockholm
Besöksadress Brunnsgatan 3
Telefon +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Inledning

Den finansiella sektorn kan fylla en viktig funktion i omställningen till en hållbar ekonomi. Det sker genom att finansiella företag identifierar, mäter och prissätter de möjligheter och risker som omställningen medför. Genom att möjligheter och risker vägs in i räntor, tillgångspriser och försäkringspremier skapas samtidigt förutsättningar för att sparande och investeringar kan kanaliseras till mer hållbara verksamheter.

Finansinspektionen (FI) har en naturlig roll i arbetet med hållbar finans. Sedan 2019 omfattar FI:s övergripande uppdrag också ett ansvar om att arbeta för att det finansiella systemet bidrar till en hållbar utveckling. FI är därtill ansvarig tillsynsmyndighet för en rad nya regelverk inom hållbar finans, som följer av EU:s ambitiösa hållbarhetsagenda.

Den här rapporten beskriver tre övergripande mål som FI kommer att verka för i arbetet med en hållbar finansmarknad fram till 2025:

- god tillgång till relevant, jämförbar och tillförlitlig hållbarhetsrelaterad information,
- högt förtroende för en hållbar finansmarknad, och
- motståndskraft mot hållbarhetsrisker i det finansiella systemet.

Rapporten pekar även ut ett antal prioriteringar som kommer att vara vägledande i arbetet för att nå målen. Vi tar utgångspunkt i FI:s uppdrag, regelverken inom hållbar finans samt de verktyg som vi förfogar över som tillsynsmyndighet för finanssektorn.

Bakgrund till FI:s arbete med hållbarhet

Denna rapport pekar ut mål för FI:s arbete med en hållbar finansmarknad och beskriver de prioriteringar vi gör inför kommande år. Det görs med utgångspunkt i FI:s uppdrag, regelverken inom hållbar finans samt de verktyg som vi förfogar över.

Omställningen kräver stora investeringar

Många av världens länder har insett det brådskande behovet att ta sig an hoten mot en hållbar utveckling, vilket har manifesterats i internationella avtal som Parisavtalet och FN:s Agenda 2030.¹ Sverige har utfäst sig att senast år 2045 inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Även EU har de senaste åren höjt ambitionen när det gäller att begränsa klimatförändringarna. I den europeiska strategin, kallad EU:s gröna giv, presenteras ett antal ambitiösa mål om att minska utsläppen av växthusgaser till år 2030. Därefter har EU också beslutat om en klimatlag för att öka ambitionen om att vara klimatneutral till 2050.²

För att finansiera omställningen krävs stora investeringar, inom bland annat infrastruktur och teknologi. Det betyder att befintliga källor till finansiering – offentliga och privata – måste styras mot mer hållbara reala investeringar. I Parisavtalet framgår det att finansiella flöden ska främja övergången till låga utsläpp av växthusgaser och en klimattresilient utveckling.

Faktaruta – Hållbarhetsfaktorer och hållbarhetsrisker

Med *hållbar utveckling* avses en utveckling i linje med de 17 globala målen som FN:s medlemsländer enades om 2015 (Agenda 2030). Målen handlar bland annat om att utrota fattigdom, bekämpa klimatförändringar och säkerställa en fredlig och inkluderande värld.

För att föra frågorna närmare finanssektorn används ofta begreppet *hållbar finans* eller *en hållbar finansmarknad*.³ Det innebär att finansmarknadens aktörer i sin verksamhet ska beakta tre hållbarhetsfaktorer: miljömässiga, sociala och bolagsstyrningsmässiga. Dessa tre faktorer brukar benämnas ESG (Environmental, Social and Governance).

¹ År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030 och de globala målen för en hållbar utveckling. Se regeringens webbplats.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1119 av den 30 juni 2021 om inrättande av en ram för att uppnå klimatneutralitet och om ändring av förordningarna (EG) nr 401/2009 och (EU) 2018/1999 (europeisk klimatlag).

³ Begreppen hållbar finans och en hållbar finansmarknad används synonymt och har samma innebörd.

Miljömässiga: Avser begränsning av och anpassning till klimatförändringar. Det avser även miljöfaktorer som skydd och återställande av biologisk mångfald, förebyggande och begränsning av föroreningar, omställning till en cirkulär ekonomi, samt hållbar utveckling och skydd av vatten och marina resurser.

Sociala: Avser frågor om anställningsvillkor, mångfald och grundläggande mänskliga rättigheter.

Bolagsstyrningsmässiga: Avser frågor om bolagsstyrning, till exempel bolagens förhållningssätt till mutor, korruption, penningtvätt, betalning av skatt och ersättningar till ledningen.

Hållbarhetsrisker. Hållbarhetsrisk brukar beskrivas som en miljörelaterad, social eller styrningsrelaterad händelse eller omständighet som, om den skulle inträffa, skulle ha en faktisk eller potentiell betydande negativ inverkan på en investerings värde.⁴

Hållbarhetsrisker inom miljö och klimat brukar delas in i fysiska risker och omställningsrisker. Fysisk risk är risker som beror på extrema väderförhållanden och dess konsekvenser, exempelvis värmeböljor och översvämningar. Omställningsrisker uppstår med anledning av direkt eller indirekt omställning till en mindre fossilberoende ekonomi. Det kan vara teknisk utveckling, politiska beslut, samt sociala förändringar och beteendeförändringar. Omställningsriskerna och de fysiska riskerna är en källa till finansiell risk. Det kan exempelvis uppstå osäkerheter kring tillgångars framtida värden – vilket i sin tur kan få konsekvenser för prissättningen på de finansiella marknaderna, såsom aktiemarknaden, kreditmarknaden eller råvarumarknaden.

Risk och påverkan är två olika perspektiv för företagen att beakta.

Hållbarhetsrisker kan ha en direkt inverkan på företagens verksamhet och finansiella ställning. Riskerna kan också få konsekvenser för konsumenter, exempelvis genom att de påverkar avkastningen på sparprodukter. Samtidigt kan företagen genom sin verksamhet och sina investeringsbeslut påverka hållbarhetsfaktorerna och bidra till omställningen. Företagen måste beakta båda dessa perspektiv i styrningen av sin verksamhet. Att ta hänsyn till de två infallsvinklarna brukar kallas för dubbelt perspektiv.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2088 av den 27 november 2019 om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn (SFDR). Se artikel 2.22.

Hållbarhetsregelverken är internationella

Utmaningarna för en hållbar utveckling och hotet om klimatförändringar är globala till sin natur och kräver globala lösningar. Därtill verkar de svenska finansmarknadsaktörerna som FI har under sin tillsyn på en global finansmarknad. Inom EU arbetas det fram regelverk som är i linje med internationella ramverk och standarder.

EU:s mål för en hållbar finansmarknad

EU har en antagit en handlingsplan för finansiering av hållbar ekonomi som antogs av Europeiska kommissionen år 2018.⁵ Den lägger grunden för EU:s arbete med en hållbar finansmarknad och innehåller tre övergripande mål:

- Omdirigera kapitalflöden för att nå en hållbar och inkluderande tillväxt.
- Integrera hållbarhet i riskhanteringen.
- Främja transparens och långsiktighet på finansmarknaden och i ekonomin som helhet.

Arbetet har resulterat i ny lagstiftning på området. De tre huvudsakliga regelverken inom hållbar finans beskrivs i faktarutan nedan. En gemensam nämnare är att de syftar till att förbättra tillgången till relevant, tillförlitlig och jämförbar information om företags hållbarhetsarbete och effekter på hållbarhetsfaktorerna. Sådan information är avgörande för att nå EU:s mål ovan. Därtill rymmer arbetet uppdateringar av befintliga regelverk.

Faktaruta – EU:s lagstiftning inom hållbar finans

Direktiv om företags hållbarhetsrapportering (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD): Direktivet innebär skärpta krav på företags hållbarhetsrapportering och ska ersätta det nuvarande direktivet om icke-finansiell information i årsredovisningar (Non-Financial Reporting Directive, NFRD). Syftet är att säkerställa att det i företagens årsredovisningar finns jämförbar och tillförlitlig information angående företags hållbarhetsarbete. Därutöver att sammankoppla den övergripande hållbarhetsrapporteringen till andra aktörers upplysningskrav enligt bland annat disclosureförfordningen.⁶

Förordningen om hållbarhetsrelaterade upplysningar (Sustainable Finance Disclosure Regulation, SFDR): Förordningen – även kallad disclosureförfordningen - reglerar bland annat hur finansmarknadsaktörer och finansiella rådgivare ska lämna hållbarhetsrelaterade upplysningar. Förordningen fastställer harmoniserade regler för transparens, med avseende på integrering av

⁵ År 2021 uppdaterades sedan handlingsplanen. Se Europeiska kommissionens webbplats om hållbar finans.

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2013/34/EU, direktiv 2004/109/EG, direktiv 2006/43/EG och förordning (EU) nr 537/2014 vad gäller företagens hållbarhetsrapportering.

hållbarhetsrisker och att förbättra jämförbarheten mellan finansiella produkter. Reglerna avser även information om hur negativa konsekvenser för hållbar utveckling beaktas.⁷

Taxonomiförordningen: Förordningen utgör ett gemensamt klassificeringssystem för vilka ekonomiska verksamheter som räknas som miljömässigt hållbara. Syftet är att hjälpa investerare att identifiera och jämföra miljömässigt hållbara investeringar. Klassificeringarna enligt taxonomiförordningen ska tillämpas i årsredovisningar enligt CSRD och i finansmarknadsaktörernas hållbarhetsuppgifter enligt SFDR.⁸

Mer information om regelverken inom hållbar finans finns på FI:s webbplats.

FI:s uppdrag anger inriktningen för hållbarhetsarbetet

EU:s handlingsplan från 2018 har lett till lagstiftning och regelverk inom hållbar finans, där FI i flera fall är ansvarig tillsynsmyndighet i Sverige. Det innebär att FI ska granska att företag efterlever de framväxande reglerna inom området. FI:s hållbarhetsarbete låter sig samtidigt väl förenas med det FI gör för att uppfylla målen för myndighetens traditionella och övergripande uppdrag – att värna finansiell stabilitet, skyddet för konsumenter och väl fungerande marknader.

År 2015 beslutade regeringen om ett nytt mål för hållbarhet inom den svenska finansmarknadspolitiken: att det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling.⁹ Detta mål avspeglas sedan 2019 även i FI:s instruktion:

Myndigheten ska [...] arbeta för att det finansiella systemet är stabilt och präglas av ett högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagets behov av finansiella tjänster, ger ett högt skydd för konsumenter, och bidrar till en hållbar utveckling.¹⁰

Hållbarhet rör målet om *finansiell stabilitet*. En ohållbar utveckling av klimatet och miljön kan medföra risker för enskilda finansiella företag och den finansiella stabiliteten. Och om finanssektorn bidrar till en hållbar utveckling, minskar det gradvis riskerna.

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2088 av den 27 november 2019 om hållbarhetsrelaterade uppgifter som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn (SFDR).

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2020/852 av den 18 juni 2020 om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar och om ändring av förordning (EU) 2019/2088.

⁹ Det innebär att finansmarknadens aktörer ska beakta miljömässiga, sociala och bolagsstyrningsmässiga faktorer (ESG-målen). Regeringen överlämnade skrivelsen Politik för hållbart företagande (skr. 2015/16:69) till riksdagen år 2015.

¹⁰ 2 § första stycket förordningen (2009:93) med instruktion för Finansinspektionen.

Hållbarhet har också en koppling till målet om *högt konsumentskydd*. För att värna detta skydd är det viktigt att sparare och investerare får relevant och tydlig information om hållbarhetsfaktorerna hos de sparprodukter de erbjuds, och att information inte är vilseledande.

Slutligen rör hållbarhet målet om *väl fungerande marknader*. Uppdraget handlar bland annat om att tillgodose hushållens och företagens behov av finansiella tjänster. Det innefattar att säkerställa att hållbara och icke hållbara tillgångar värderas och prissätts effektivt på marknaden. En förutsättning är då att de som ska fatta beslut om placeringar och finansiering får tillgång till tillförlitlig och jämförbar information om förhållanden som är relevanta från hållbarhetssynpunkt.

Genom att låta hållbarhetsperspektivet påverka hur FI utför sina tidigare formulerade uppdrag fullgör FI också det nya uppdraget att arbeta för att *det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling*.

Det konkreta hållbarhetsarbetet inom FI är mångfacetterat. Det rymmer att delta i utvecklingen av regleringar och standarder på internationell nivå, verka för ett effektivt införande av regelverk i Sverige och att driva på för bättre informationsgivning från alla berörda företag. FI integrerar också hållbarhetsfaktorer i tillsynen av finansiella företag.

Den finansiella sektorn är viktig för omställningen

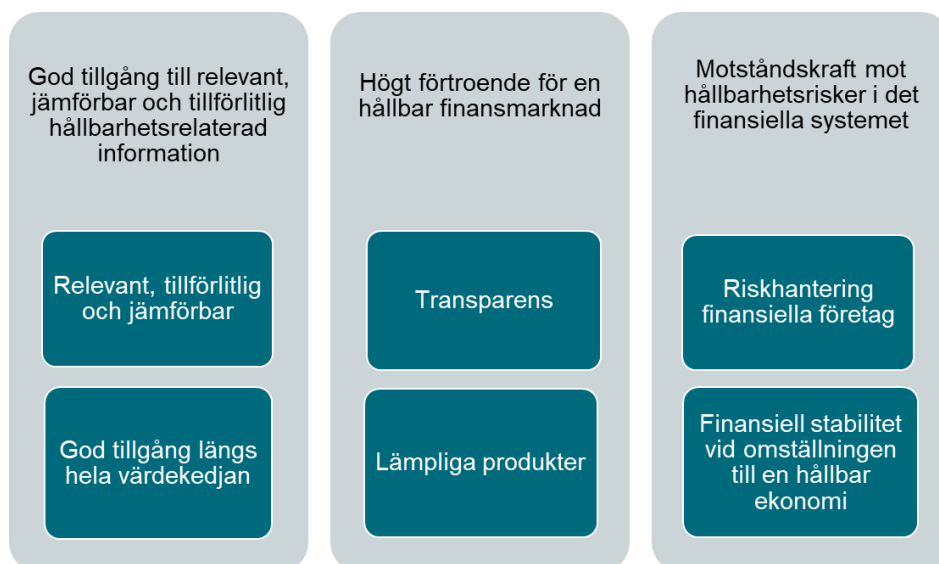
För att den finansiella sektorn ska kunna fylla sin funktion i omställningen behöver finansiella företag identifiera, mäta och prissätta de möjligheter och risker som omställningen medför.

Hållbarhetsrisker kan materialiseras genom de traditionella finansiella riskerna som till exempel kreditrisk, marknadsrisk, försäkringsrisk, operativ risk och likviditetsrisk. Men även anseenderisken är viktiga att beakta. Detta eftersom även den kan påverka värdet på en finansiell tillgång, till exempel om ett företag inte beaktat hållbarhetsfaktorer i sin verksamhet i tillräcklig grad.

Genom att risker och möjligheter vägs in i räntor, tillgångspriser och försäkringspremier skapas förutsättningar för en god riskhantering och för att sparande och investeringar kan kanaliseras till mer hållbara verksamheter. En viktig förutsättning för att det ska kunna ske är att det finns god tillgång till relevant, tillförlitlig och jämförbar information.

Mål fram till 2025

FI har identifierat tre övergripande mål som kommer att vara vägledande för arbetet med en hållbar finansmarknad fram till år 2025. Målen är nära kopplade till FI:s uppdrag och de är också beroende av varandra.

God tillgång till relevant, jämförbar och tillförlitlig hållbarhetsrelaterad information

Tillgång till jämförbar, tillförlitlig och relevant information är en viktig förutsättning för att marknadsaktörer ska kunna beakta och prissätta risker och möjligheter. För att finansiella företag ska fatta välavvägda beslut är de beroende av tillgång till hållbarhetsrelaterad information, från hela värdekedjan. Exempelvis behöver banker denna information från de kunder de finansierar, för att kunna bedöma kreditrisken vid lånebeslut. Informationen är även viktig för fondförvaltare, försäkrings- och tjänstepensionsföretag och andra typer av investerare som vill väga in hållbarhetsfaktorer i sina beslut om investeringar i projekt, aktier och obligationer, liksom vid tecknande av försäkring.

Högt förtroende för en hållbar finansmarknad

En viktig förutsättning för att det finansiella systemet ska kunna bidra till en hållbar utveckling är att det finns ett högt förtroende för systemet. Den information som ges måste gå att lita på och får inte vilseleda. En investerare eller en konsument måste kunna förstå och känna tillit till att företag och produkter håller vad de lovar.

Motståndskraft mot hållbarhetsrisker i det finansiella systemet

Både en ohållbar utveckling av klimatet och miljön och åtgärder för att ställa om kan innebära hållbarhetsrisker för enskilda verksamheter, såväl som för det finansiella systemet. Därmed kan det få effekter på den finansiella stabiliteten.

För att det ska finnas en tillräcklig motståndskraft mot hållbarhetsrisker i det finansiella systemet behöver de finansiella företagen i första hand identifiera dessa risker. Utifrån denna bedömning behöver de därefter hantera de risker som identifierats. En följd av detta kan sedan vara att de drar ner på sina placeringar i och finansieringen av verksamheter som ger upphov till hållbarhetsrisker.

Finansinspektionens prioriteringar

De tre målen i) god tillgång till relevant, jämförbar och tillförlitlig hållbarhetsrelaterad information ii) högt förtroende för en hållbar finansmarknad samt iii) motståndskraft mot hållbarhetsrisker i det finansiella systemet vägleder FI:s prioriteringar fram till år 2025. Vi tar också avstamp i att reglerna för den finansiella sektorns arbete med hållbar finans successivt blir alltmer omfattande, och att utvecklingen går snabbt framåt.

Givet att en rad nya och omfattande regelverk träder i kraft under en kort tidsperiod kommer FI särskilt att prioritera genomförande av de nya regelverken. Det kommer innefatta att, i möjligaste mån, möta de behov av kontakt och dialog som uppstår hos de berörda företagen inför att de ska börja tillämpa de nya regelverken. I takt med att regelverken införs kommer FI att skifta resurser mot en mer aktiv tillsyn. När i tid det sker varierar mellan olika regelverk.

All tillsyn som FI genomför är riskbaserad och så kommer det även att vara på hållbarhetsområdet. Genom tillsynsaktiviteter kommer vi att uppmärksamma och fokusera på akuta problem på området. Men framför allt syftar granskning av företagens regelefterlevnad till att förebygga problem. Vidare kommer det internationella samarbetet att vara prioriterat för FI. Detta då hoten om en hållbar utveckling och hotet om klimatförändringar är av global karaktär, vilket innebär att det krävs globala lösningar.

Nedan följer en genomgång av FI:s prioriteringar. Några är mer generella och handlar om hur vi arbetar: regelgenomförande, dialog och kommunikation, integrera hållbarhetsfaktorer i vår tillsyn samt framåtblickande analysverktyg. Andra prioriteringar präglas av sakfrågor som vi ser som särskilt prioriterade: motverka grönmålning, förbättra tillgången till hållbarhetsrelaterad information, förbättra upplysningar om hållbara finansiella produkter, motverka finansiering av penningtvätt och följa företagens hantering av hållbarhetsrisker.

Prioriteringar berör, i varierande utsträckning, finansiella företag som banker, försäkrings- och tjänstepensionsföretag, fondförvaltare, värdepappersbolag med flera. De berör också i vissa delar icke-finansiella företag, särskilt när det gäller EU-direktivet om hållbarhetsrapportering.

Faktaruta – Finansinspektionens verktyg

De verktyg som FI förfogar över i arbetet är **tillståndsgivning, tillsyn och regelgivning**. Tillståndsgivning innebär att FI prövar om företag uppfyller de krav som ställs för att driva finansiell verksamhet. De företag som får detta tillstånd står sedan under FI:s tillsyn. Genom tillsyn kontrollerar FI att företagen följer de regler som gäller för verksamheten. Genom regelgivning tydliggör FI i författningar, närmare bestämt föreskrifter, vad företagen ska iakttä. De grundar sig på bemyndiganden som regeringen har gett FI att meddela föreskrifter. FI har även möjlighet att göra ingripanden mot regelöverträdelser, bland annat genom att besluta om sanktioner.

FI använder också mer informella eller indirekta verktyg. Det handlar om kommunikation och vägledning till berörda branscher, och om internationellt arbete för att utveckla regelverk och tillsyn.

Regelgenomförande, dialog och kommunikation

En av FI:s huvudsakliga uppgifter som tillsynsmyndighet är att granska om företag följer de regler som gäller för verksamheten. Att många och omfattande regelverk träder i kraft under en kort tidsperiod innebär särskilda utmaningar för de företag som omfattas. Arbetet med att hitta former för att tillämpa de nya reglerna ligger på aktörerna själva. Samtidigt kommer FI inledningsvis att prioritera en strukturerad dialog med branschens aktörer om de utmaningar som regelverken utgör.

När det är möjligt och lämpligt kommer FI även att ge vägledning, till exempel i rapporter och annan extern kommunikation. Utvalda insatser kommer att rikta sig

till de grupper där behoven och nyttan bedöms vara som störst. Särskilda insatser kommer också genomföras för att höja kunskapsnivån hos konsumenter. Vi kommer även bidra med expertis i lagstiftningsarbetet och delta aktivt i det internationella arbetet.

Integrera hållbarhetsfaktorer i tillsynen

FI ska fortsätta arbeta för att hållbarhet ska vara en del i den löpande uppföljningen av företag under tillsyn. Hållbarhetsrisker är i dag inordnade i FI:s övergripande riskidentifiering.

Inom försäkringsområdet följer vi hur företagen hanterar hållbarhetsrelaterade risker i företagens egna risk- och solvensbedömningar, samt i interna processer för riskbedömning av företagen.¹¹ Vi deltar även aktivt i tillsynsaktiviteter som genomförs på europeisk nivå, till exempel Eiopas klimatrelaterade stresstester.

Inom bankområdet integrerar FI hållbarhetsperspektivet i granskningen av affärsmodellrisker och kreditrisker. Det görs inom den årliga översyns- och utvärderingsprocessen som bland annat syftar till att utvärdera bankernas kapitalsituation. Vi följer också löpande hur bankerna tillämpar nya regelverk på området med hjälp av kartläggningar och analyser. Vägledande för FI:s fortsatta arbete med tillsynen av banksektorn kommer att vara de nio rekommendationer som IMF nyligen formulerade i sin översyn av Sverige, inom ramen för Financial Sector Assessment Programme (FSAP).¹²

På europeisk nivå kommer FI att fortsätta att prioritera deltagande i de europeiska tillsynsmyndigheternas arbete¹³ med att utveckla tillsynsstandarder och verktyg för att identifiera och bedöma hållbarhetsrisker.

FI ska också beakta relevanta hållbarhetsregler i tillståndsprövningen utifrån befintliga regelverk. Det kan innebära bland annat att vi kontrollerar att de finansiella företagens interna styrning och kontroll på ett relevant sätt fångar upp hållbarhetsrisker och hållbarhetsfaktorer som kan påverka verksamheten.

¹¹ I tillsynen av försäkringsföretagen använder FI analysverktyget Pacta för att analysera exponeringar mot koldioxidintensiva verksamheter. FI har också tidigare publicerat en analys om tillämpning av Pacta-metoden (Paris Agreement Capital Transition Assessment) på bankernas kreditportföljer.

¹² Under 2022 har IMF genomfört en översyn av Sverige inom ramen för Financial Sector Assessment Programme (FSAP). För första gången genomfördes en så kallad klimatpilot, där svenska myndigheter och den finansiella sektorn granskades. Den gjordes utifrån dels de klimatrisker som IMF bedömde att Sverige är utsatt för, dels vårt arbete för att identifiera, mäta och hantera dessa risker.

¹³ Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma).

Framåtblickande analysverktyg

En viktig del av tillsynsarbetet är att öka förståelsen och kunskapen om hållbarhetsrelaterade risker, både i tillsynen av enskilda företag och i fråga om det finansiella systemets sårbarhet för dessa risker. För att miljö- och klimatrisker ska kunna mätas och uppskattas i ett framåtblickat perspektiv behöver verktyg utvecklas.

Ett sätt att belysa riskerna är att utföra klimatscenarioanalys.¹⁴ FI anser att en sådan analys i första hand bör utgå från internationellt utvecklade metoder och verktyg, exempelvis av NGFS publicerade scenarier för klimatförändringarnas effekter på den ekonomiska utvecklingen.¹⁵ FI kommer också att delta i det arbete som kommer att göras inom EBA och Eiopa med klimatrelaterade stresstester. I planerna ingår även att stärka samarbetet med Riksbanken kring metod och analys.

Motverka grön målning

Kombinationen av en snabbt ökande efterfrågan på hållbara finansiella produkter och att regelverken för denna marknad fortfarande är under utveckling kan öka risken för så kallad *grön målning*, det vill säga att företag beskriver sina verksamheter och produkter som mer hållbara än vad de i praktiken är. Det kan skada förtroendet för hållbara investeringar, och i förlängningen för en hållbar finansmarknad. Att motverka grön målning är därför ett högt prioriterat område för FI. Det kommer bland annat till uttryck i att vi tagit fram en strategi för att motverka grön målning. Strategin presenteras i FI:s rapport till regeringen Finansinspektionens strategi för att motverka grön målning.¹⁶

Förbättra tillgången till hållbarhetsrelaterad information

För att kapital ska kunna allokeras effektivt behöver investerare, långgivare, försäkringsgivare och andra relevanta aktörer kunna prissätta risker och möjligheter på hållbarhetsområdet. Det förutsätter att företagen som de finansierar lämnar tydlig, rättvisande och jämförbar information om hur verksamheten påverkas av hållbarhetsfaktorer och om hur de arbetar för att ställa om. Att stärka denna informationskedja ser FI som högt prioriterat.

Kraven på företagens hållbarhetsredovisning kommer att bli betydligt högre och mer specifika. Detta då de bland annat kommer att behöva följa en ny standard för hållbarhetsredovisning, enligt det nya EU-direktivet om hållbarhetsrapportering.

¹⁴ En klimatscenarioanalys kan utföras på olika sätt och den används av olika aktörer, som finansiella företag, akademiker, tillsynsmyndigheter och centralbanker. Analysen innebär att man prognostiserar framtida resultat eller finansiell ställning baserat på ett antal antaganden om effekter till följd av klimatförändringarna, till exempel politiska åtgärder eller temperaturökningar.

¹⁵ Se NGFS (Network for Greening the Financial System) Scenarios for central banks and supervisors, september 2022.

¹⁶ Se Finansinspektionens strategi för att motverka grön målning, dnr. 22–32389.

Även rapportering enligt EU:s taxonomi utgör en viktig del av de nya bestämmelserna och innebär detaljerade regler för att bedöma om en verksamhet kan definieras som miljömässigt hållbar. Det innebär ett omfattande arbete för företagen som träffas av reglerna, som successivt kommer bli fler, men även för investerare och andra aktörer som ska använda sig av informationen.

FI kommer att fortsätta att arbeta internationellt inom de europeiska tillsynsmyndigheterna med att vidareutveckla regelverken. Därtill fortsätter FI att bidra i globala sammanhang, med särskild prioritet inom Iosco (internationella organisationen för värdepapperstillsyn) där Sverige fram till nyligen har lett arbetet med hållbar finans.

På europisk nivå kommer banker även att börja rapportera hållbarhetsinformation inom ramen för offentliggörande i pelare 3.¹⁷ Det utgör den del av Basel-överenskommelsen där banker åläggs att publicera ytterligare information om sin egen verksamhet, så att motparter bättre kan bedöma om de vill investera i eller göra affärer med banken i fråga. Denna hållbarhetsrelaterade information kommer FI att kunna använda för att ytterligare integrera hållbarhetsfaktorer i tillsynen av banker.

Förbättra upplysningar om hållbara finansiella produkter

Både efterfrågan på och utbudet av hållbara finansiella produkter ökar. En prioriterad fråga för FI är att informationen om produkterna ska vara utformad så att den är möjlig att förstå och fatta välgrundade beslut utifrån.

Finansmarknadsaktörer är skyldiga att lämna upplysningar till investerare. Det handlar om hur hållbarhetsrisker integreras och hur negativa konsekvenser för hållbar utveckling beaktas i investeringsbeslutsprocesser, samt hur miljörelaterade eller sociala egenskaper och hållbara investeringar främjas.¹⁸ De närmaste åren kommer FI att fortsätta prioritera genomförande, dialog och vägledning av branschen avseende relaterade regelverk. Parallellt avser vi fortsätta genomföra specifika tillsynsinsatser i linje med våra tillsynsprioriteringar. Även det arbete som pågår inom EU för att utveckla och specificera kraven i de nya regelverken kommer fortsätta att prioriteras.

Motverka finansiering av penningtvätt och terrorism

FI prioriterar tillsyn över penningtvätt och finansiering av terrorism. Om inte organiserad brottslighet och illegala finansiella flöden bekämpas, riskerar de att motverka en hållbar utveckling av finansiella marknader och samhället i övrigt.

¹⁷ Från 1 januari 2023 finns krav på större banker att börja rapportera hållbarhetsinformation enligt mallar som publicerats av EBA. Se FI:s hemsida för mer information.

¹⁸ Se skäl 10 i SFDR och prop. 2020/21:66 sida 28.

En hållbar finansmarknad tillåter inte penningtvätt och finansiering av terrorism, och arbetet har en tydlig koppling till FN:s globala mål för en hållbar utveckling och Agenda 2030.

Bidra aktivt i internationellt policyarbete

FI prioriterar att arbeta tillsammans med tillsynsmyndigheter och andra aktörer internationellt i de prioriterade frågorna, med tonvikt på de samarbeten som är av störst relevans. Särskild prioritet har samarbetet inom EU, eftersom merparten av all ny reglering som berör svenska aktörer inom hållbar finans utgörs av EU-direktiv eller EU-förordningar. En prioritet är att säkerställa att reglering inom EU blir ändamålsenlig och konsekvent, att svenska förhållanden beaktas, samt att tillsynen blir enhetlig.

Globalt pågår ett arbete med hur tillsynsmyndigheter kan integrera hållbarhetsfaktorer i tillsynen. Det görs bland annat genom att det tas fram vägledning och rekommendationer. Som ett exempel kommer FI att tillämpa Baselkommitténs principer för hantering och tillsyn av klimatrelaterade finansiella risker. Vi kommer att verka för att bankerna tillämpar de tolv principerna och att de implementeras i EU.¹⁹

FI kommer även fortsättningsvis att delta i det internationella policy- och analysarbete. Vi deltar i Iosco, FSB (rådet för finansiell stabilitet), Baselkommittén, IAIS (globala standardiseringsorganet för försäkringssektorn) och NGFS (Network for Greening the Financial System). FI ingår sedan 2017 i styrkommittén för NGFS, vilket är ett globalt nätverk för centralbanker och tillsynsmyndigheter med fokus på klimataspekter i dessa myndigheters arbete. Det globala arbetet innefattar även analys av hur klimatrisker överförs till det finansiella systemet och att utveckla metoder för att mäta riskerna. Inom detta arbete avser vi att engagera oss i den globala policyutveckling som rör omställningsplaner och att utreda kopplingen till tillsynens roll.²⁰ Det är en fråga som står högt på den globala agendan.

På den internationella agendan finns även frågan om naturrelaterade finansiella risker som följer av förlust av biologisk mångfald. Exempelvis analyserar NGFS hur sådana risker kan överföras till det finansiella systemet och utvecklar verktyg

¹⁹ FI har deltagit i arbetet att ta fram Baselkommitténs principer för hantering och tillsyn av klimatrelaterade finansiella risker som publicerades i juni 2022. Det är totalt arton principer, varav tolv riktar sig till banker och resterande till tillsynsmyndigheter.

²⁰ Omställningsplaner anger hur ett företag kommer att anpassa sin verksamhet mot netto-noll mål eller minskade utsläpp.

för att mäta riskerna.²¹ EU:s nya direktiv om hållbarhetsrapportering innehåller också rapporteringsstandarder om biodiversitet och ekosystem.²²

Vi behöver också öka vår förståelse för koldioxidmarknader, som väntas växa i takt med att samhällen ställer om till fossilfritt. Både Iosco och Esma har analyserat hur tillsynsmyndigheter kan bidra till att dessa marknader utvecklas effektivt och att integriteten på marknaden skyddas.^{23, 24} FI prioriterar att fortsätta bidra i det arbetet.

Risken för grönmålning kommer fortsatt att prioriteras i det internationella policyarbetet. Exempelvis har frågan om ökad transparens – kring data, metoder och verktyg – från de företag som erbjuder ESG-betyg och ESG-data identifierats på både på global och europeisk nivå.

²¹ Se NGFS acknowledges that nature-related risks could have significant macroeconomic and financial implications, mars 2022. Det arbetas också fram ett ramverk för rapportering som kallas TNFD (Taskforce on Nature-related Financial Disclosure).

²² Corporate Sustainability Reporting Directive artikel 29b punkt 2 stycke 2. Se text antagen av Europaparlamentet 10 november 2022.

²³ Se Iosco Compliance Carbon Markets Consultation Report och Voluntary Carbon Markets Discussion Paper, november 2022.

²⁴ Se Esma Sustainable Finance Roadmap 2022-2024.